

דף כו

לז. האם מותר להדליק נר בשמן של טבל טמא?

אין מדליקים בטבל טמא. (ואני נתתי לך את משמרת תרומתי – מה תרומה טהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך, אף תרומה טמאה).

טבל טהור — לדעת רש"י ותוס' (כאן) ור"ן (וכן פסק הש"ך ביו"ד שלא ס"ק קלא), אסור בהדלקת הנר, שאסורה בו כל הנאה של כילוי [נמדאוריתא. ע' משל"מ תרומות ב,ד; שואל ומשיב מהד"ת ח"ש ב. וי"א שאאמד"ר – ע' משל"מ שם; פני יהושע פסחים לד.]. אבל ברשב"א מבואר שטבל טהור כיון ששייכת בו אכילה, לא נאסרה אלא אכילתו, אבל הנאה של כילוי מותרת. וכן הוא בתוס' הרא"ש. ויש מפרשים כן בדעת התוס' בפסחים לג: – ע"ש בקובץ ענינים. אך יש פירושים אחרים בדבריהם – ע' חזו"א קכד; מנחת שלמה נה,א סב,כ. ויש אומרים שכן היא דעת הרמב"ם — ע' ראש יוסף; אבי עזרי (תנינא) מעשר ו,ב. אולם המנחת-חינוך (רפד,ט) נקט בדעת הרמב"ם לאסור הנאה של כילוי. המאכיל אחרים, כגון קטנים — יתכן וגם לדעת הרשב"א אסור בטבל טהור משום הנאה של כילוי, שהרי זו אכילה, ואין התר באכילה אלא משעת הרמה ואילך. עפ"י אמרי בינה — שבת ט. ויש מצדדים סברה הפוכה, שגם התוס' מודים שאין כאן הנאה של כילוי כלפי המאכיל. ע' שו"ת אחיעזר ח"ג פא,יט; הר צבי.

עוד דן במנחת-חינוך, בטבל הטבול למעשרות בלבד — האם אסור בהנאה של כילוי אם לאו. והצ"ח (ברכות מז.) כתב שטבל הטבול למעשר עני, אין אסור בהנאה של כילוי (וע' גם באמרי בינה' שבת ט).

דפים כו — כז

לח. א. אלו מיני בגדים מקבלים טומאה, ומהו השיעור הקטן ביותר של הבגד לקבלת טומאה?

ב. חוטי השתי או הערב; האונים של פשתן — האם הם מקבלים טומאה?

ג. חומר בטומאת נגעים מטומאת שרצים וחומר שרצים מבנגעים — כיצד?

ד. האם אפשר לסכך סוכת החג בסיבים וחוטים העשויים מפשתן?

א. בגד צמר או פשתים מקבלים טומאה בשלש על שלש אצבעות ומעלה. (והבגד — לרבות שלש על שלש, הגם שאינו ראוי אלא לעניים).

שאר מיני בגדים — לדעה אחת אינם מקבלים טומאה כלל. הואיל ונאמרו 'בגדים' בתורה סתם ופרט לך הכתוב באחד מהם (בטומאת נגעים) צמר ופשתים, מה כאן צמר ופשתים אף כל צמר ופשתים.

לפי אב"י, כן היא דעת תנא אחד מדבי רבי ישמעאל, וכן היא דעת רבי שמעון בן אלעזר. ולפי רבא, זוהי דעת תנא דבי רבי ישמעאל, אבל לרבי שמעון בן אלעזר אף שאר בגדים מקבלים טומאה בשלשה על שלשה טפחים (או בגד — לרבות), בין טומאת שרצים בין טומאת נגעים.

ולפי תירוץ אחד בגמרא, רבא חזר בו וסובר שלתדר"י שאר בגדים מקבלים טומאת שרצים בשלשה על שלשה (או בגד), אך לא טומאת נגעים. (בבגד צמר או בבגד פשתים; בגד הצמר או הפשתים — שני מיעוטים. והוא הדין לשאר טומאות, אינן אלא בצמר ופשתים, ורק בטומאת שרצים ריבה הכתוב. עפ"י רשב"א).